

Nr 810

Av herr Larsson i Norderön m. fl., angående beräkningen av avdrag för värdeminskning å skog vid tillköp av skogsfastighet.

(Lika lydande med motion nr 653 i Första kammaren)

Regeringsrätten har den 9 maj 1967 avkunnat utslag i ett mål om avdrag för värdeminskning av skog vid tillköp av skogsfastighet. Målet är refererat i Meddelanden från Riksskattenämnden Nr 5: 3 1967.

Utslaget innebär, att en för komplettering tillköpt skogsfastighet inte får behandlas som en fristående enhet vid beräkningen av skogsvärde-minsningsavdraget utan skall tillsammans med köparens tidigare fastighetsinnehav räknas såsom en förvärvskälla, varför avdraget skall göras beroende av ingångsvärdets och virkesförrådets storlek även på det gamla fastighetsinnehavet.

Målet har väckt uppmärksamhet i vida kretsar och föranlett omfattande kommentarer i facktidningar på skatteområdet av bl. a. kanslichefen Bertil Wennergren, länsjägmästaren M. Lewis-Jonsson och kammarrättsrådet Hans Bylin (Skattenytt nr 8—9 1967), taxeringsintendenten Jan Sundin (Tidskriften Taxeringsnämnden nr 11 1967) samt f. d. regeringsrådet H. Björne och professor Leif Mutén (Skattenytt nr 12 1967).

Utslaget har allmänt tolkats såsom ett avsteg från tidigare gällande praxis. Sålunda anföres av Sundin:

Rättsfallet har väckt debatt på olika håll, eftersom man hittills ganska allmänt synes ha behandlat den tillköpta skogen såsom en separat enhet. Köparen har sålunda kunnat göra en omedelbar, stor avverkning och därmed kunnat påräkna att få värde-minsningsavdrag utan hänsyn till tillväxt och avverkningar å den fastighet, som han tidigare ägt. I samband med den livliga fastighetsrationalisering, som pågår inom skogsbruket, har frågan mycket stor betydelse.

Samma synpunkter har anförts av Lewis-Jonsson, som uttalar stor tveksamhet om vad som nu kan anses vara gällande rätt och tillägger, att efter det aktuella regeringsrättsutslaget »torde förvirringen vara stor och allmän». Bylin anser, att om rättsfallet från den 9 maj 1967 skall anses representativt för regeringsrätten torde i praktiken knappast några fall uppkomma i vilka separat avdrag för värde-minskning på tillköpt fastighet eller fastighetsdel kan tänkas medges. Han anför vidare:

För en skattskyldig, som köper till en fastighet och finansierar köpet med ett omedelbart skogsuttag från den tillköpta fastigheten, måste emellertid den restriktiva inställning såsom den kommit till uttryck i rättsfallet från den 9 maj 1967 förefalla stötande. För honom är det ju inget annat än ett uttag av skogskapital, för vars tillväxt förre ägaren beskattats vid sin försäljning. För den tillköpande kan resultatet bli att han genom en skogsförsäljning av kapitaluttagskaraktär får skatta för ej realiserad tillväxt på den först köpta fastigheten. Eftersom man endast skall skatta för tillväxten då den skördas synes resultatet i rättsfallet inte helt harmonisera med grunderna för skogsbeskattningen.

En liknande uppfattning framfördes av Wennergren liksom av regeringsrådet Björne i dennes skrift »Beskattning av inkomst av skogsbruk» (Skattemyttts skriftserie 1, s. 60 nederst). Även Mutén synes dela uppfattningen. Alla de citerade författarna synes emellertid frukta, att separat avdragsberäkning för nytillköpt skogsfastighet inte längre kan komma att medges med nu gällande lagstiftning. Ett flertal tillsporda taxeringsintendenter har förklarat att de numera anser sig bundna av regeringsrättens restriktiva inställning sådan den kommit till uttryck i rättsfallet.

Bland skogsägarna och hos de statliga organen för rationalisering av jord- och skogsbruket har det nya läget vållat stark oro. Den ändrade tillämpningen av beskattningsreglerna har uppenbart en negativ effekt på arbetet med strukturrationaliseringen. De viktigaste nackdelarna kan sammanfattas under följande punkter.

1. *Ökade svårigheter att i förväg bedöma beskattningens storlek*

Vid hittills gällande regler har lantbruksnämndens tjänstemän utan större svårighet kunnat lämna köparen av tillskottsmark någorlunda tillförlitliga uppgifter om beskattningen i samband med olika avverkningsalternativ på den tillköpta skogen. Enligt de nya reglerna blir det en invecklad procedur att bedöma skattekonsekvenserna genom att värdeminskningssavdraget är beroende av förhållandena även på tidigare innehav, förvärvat långt tillbaka i tiden och ofta i flera omgångar. Följden av detta blir att den tilltänkta köparen är osäker på skattekonsekvenserna och därför försiktigtvis kan avstå även från ur struktursynpunkt mycket lämpliga tillköp.

2. *Inverkan på redan gjorda tillköp*

Vid redan genomförda tillskottsköp av skogsmark har priset avvägts med hänsyn till möjligheterna att erhålla värdeminskningssavdrag enligt vid tiden för köpet gällande praxis. När nu skatten genom de nya reglerna blir avsevärt högre än den bedömts av bl. a. lantbruksnämndens tjänstemän vid tillköpet, har den ekonomiska ställningen för köparen blivit helt annorlunda än den kalkylerade. I något fall där ändringen medför särskilt stor skatteköjning har t. o. m. diskuterats återgång av köp från lantbruksnämnden.

3. Inverkan på prisnivån

Ändringen av skattereglerna innebär, att olika prisnivåer för fastigheter har bildats beroende på användningssättet för fastigheterna. En fastighet som skall användas som tillskottsmark kommer i ett ogynnsammare skatte-läge genom de försämrade avdragsmöjligheterna än en fastighet som består som särskild enhet och där värdeminskningensavdraget beräknas utan inverkan av tidigare innehav. En köpare av tillskottsmark kan därför av pris-konkurrensskäl tvingas avstå från ett för honom rationellt tillköp.

Lantbruksnämnderna har betydande skogsmarksareal som rationalise-ringsreserv. Ett betydligt köpmotstånd beträffande skogsmark har blivit märkbart, beroende dels på konjunkturläget inom skogsbruket, dels på in-verkan av de nya skattereglerna.

Av det anförda framgår, att det för dagen råder stark osäkerhet om rätts-läget. Grunderna för avdragsberäkningen vid tillskottsköp av skogsfastighet är av stor ekonomisk betydelse för ett stort antal skattskyldiga och kan i många fall ha avgörande betydelse för lösningen av finansieringsfrågan. Många skogsägare, som under 1966 och 1967 förvärvat tillskottsskog och delvis finansierat köpet genom en omedelbar större avverkning på det till-köpta området, kommer i en svår situation, om avdrag endast kommer att medges efter de nya reglerna. Den pågående strukturrationaliseringen har redan fått vidkännas en uppbromsning. Fastighetsbildningen kan befaras få en icke önskvärd inriktning. Avdragsfrågan kräver en snabb lösning. Detta synes endast kunna ske lagstiftningsvägen genom ett uttryckligt stadgande, att vid tillskottsköp av skogsfastighet eller fastighetsdel skogsvär-deminskningensavdrag får beräknas för det nyförvärvade området särskilt, utan sammanblandning med tidigare skogsinnehav. Ett sådant stadgande synes böra införas i anvisningarna till 22 § kommunalskattelagen, närmare bestämt efter fjärde stycket i punkt 4.

Under hänvisning till det ovan anförda hemställas,
att riksdagen måtte antaga följande

Förslag

till

ändrad lydelse av Kommunalskattelagen, Anvisningar till 22 §, punkt 4

— — — belöpande delen av ingångsvärdet.

Ingår i samma förvärvskälla flera fastigheter eller fastighetsdelar och har dessa förvärvats genom skilda fång, må avdrag för minskning av skogens för ägaren gällande ingående virkesförråd eller för minskning i skogens för honom gällande ingångsvärde åtnjutas särskilt för varje fastighet eller fastighetsdel. Vad nu sagts gäller endast om godtagbar utredning kan förebringas om ingående virkesförråd, skogens ingångsvärde samt tillväxt

och avverkning på den fastighet eller fastighetsdel, för vilken avdraget yrkas. Har ägaren vid tidigare taxeringar åtnjutit avdrag och har därvid avdragsberäkningen grundats på utredning som omfattat fler fastigheter eller fastighetsdelar gemensamt, må för i sådan utredning ingående del av förvärvskällan i regel ej särskild avdragsberäkning godtagas.

Vare sig avdrag — — —

Stockholm den 26 januari 1968

Erik Larsson (cp)

i Norderön

John Eriksson (cp)

i Bäckmora

Bertil Jonasson (cp)

Karl-Gust. H. Boo (cp)

Anders Dahlgren (cp)